

**ההשפעה המתמשכת של תקופת הקורונה על רווחתם הנפשית והתפקודית של ילדים ובני נוער בישראל:
מחקר אורך עם היבט בינלאומי**

פרופ' יוסי הראל-פיש
ד"ר רותם מאור

תכנית המחקר הבינלאומי על בריאותם ורווחתם של בני נוער,
בית הספר לחינוך, הפקולטה למדעי החברה,
אוניברסיטת בר אילן

משבר הקורונה גרם לשינויים דרמטיים בחייהם היומיומיים של ילדים ונוער המלווים בפגיעות משמעותיות במצבם הנפשי והתפקודי, משבר שצפוי להמשך עוד חודשים רבים. בכדי לפתח מדיניות ואסטרטגיות התערבות יעילים, יש צורך אקוטי במידע מדעי עדכני על השפעת המשבר על בני הנוער ועל גורמי החוסן וההגנה המאפשרים התמודדות מיטבית. מחקר זה יתמקד בהתמודדות עם אתגרי משבר הקורונה בקרב תלמידים משלוש תת-אוכלוסיות (3 מחקרים משולבים): תלמידי כיתות ה'-ו' דוברי עברית, תלמידי כיתות ז'-יב' דוברי עברית ותלמידי כיתות ז'-יב' דוברי ערבית. **מטרות המחקר:** (1) לקבל תמונת מצב עדכנית על הרווחה הנפשית, דפוסי התנהגויות סיכון, שימוש והתמכרות למסכים, מדדי נשירה סמויה והתנתקות, תפיסות בית ספריות ותחושות שייכות והשגיות בלימודים בקרב אוכלוסיית בני הנוער, כולל שיעור התלמידים הסובלים ממצוקות נפשיות וחרדות הקשורות לקורונה, תוך השוואת הנתונים לממצאים של סקר ה-HBSC משנת 2019 שהועבר לפני פרוץ המגפה. (2) נבחן תוצאות אילו כפונקציה של רמת החשיפה למגפה, ידע ותפיסות מסוכנות של הנגף, תפיסות התלמידים לגבי ההשפעה של הקורונה על חייהם היומיומיים, תפיסות ואמון במדיניות הממשלה, ודפוסי ההיענות עם הנחיות הקורונה. (3) נבחן את מקורות התמיכה וגורמי החוסן וההגנה המנבאים התמודדות מיטבית, כמו תמיכת מבוגרים משמעותיים, לכידות ותרבות משפחתית, תחושת מסוגלות וערך עצמי, מחוברות חברתית, ונגישות למקורות תמיכה במערכת החינוך או בקהילה, במטרה לצייר פרופיל של ילדים המראים התמודדות טובה המתבטאת במדדי רווחה נפשית ותפקודית טובים. **שיטות המחקר:** סקר תלמידים עם שאלון אנונימי למילוי עצמי במסגרת כיתתית במהלך שיעור זום, שיועבר ל-4,000 תלמידים משלושת אוכלוסיות היעד המהווים מדגמים מייצגים ארציים נפרדים. השאלון כולל את שאלון הליבה של ה-HBSC בתוספת שאלון הרחבה חדש על השפעות ה-COVID שפיתחנו לאחרונה באירופה. המתודולוגיה תואמת לזו של סקר ה-HBSC הרב-לאומי המבוצע בישראל משנת 1994, בדרך שתהפוך את המחקר המוצע למחקר אורך עם 3 נקודות זמן: 2019 (לפני פרוץ המגפה), 2020/1 (היום), ו-2021/2 (בשנה"ל הבאה). **השלכות המחקר:** הממצאים יספקו מידע חיוני ותובנות חשובות להבנת מערכת ההשפעות של משבר הקורונה על רווחתם הנפשית והתפקודית של בני נוער בישראל, ויצביעו על גורמי חוסן והגנה הניתנים להתערבות שיאפשרו לפתח מדיניות ואסטרטגיות התערבות יעילים המבוססים על ידע מדעי עדכני ומהימן.